

BIBLICKÉ OTÁZKY A ODPOVĚDI

Křesťanský život v domově

ČESKÝ PŘEKLAD SPISU
CHRISTLICHES LEBEN IM HEIM

Cena K 2.50

nákladem vydal J. C e p l, Praha
pošt. spoř. v Praze čís. 71.304

V: Palásek a Frant. Kraus, Praha I.,
Marianské nám. 159.

První domov

Určení člověka

1. Kde jsou počátky rodinného života? 1. Mojž. 1, 26. 27.
2. Jakými slovy ukázal Bůh prvnímu páru lidí jejich úkol? V. 28.

Stvoření Evy

3. Proč odpomohl Bůh samotě člověka? 1. Mojž. 2, 18.
4. Jak dal Bůh Adamovi pocítiti potřebu pomocnice? V. 19, 20.
5. Popiš stvoření Evy! 1. Mojž. 2, 21. 22.

Bůh sám dal Adamovi družku. Dal mu pomocnici, „kteráž by při něm byla“ — jemu vyhovující pomoc, — někoho, kdo se hodil za jeho společníci a mohl s ním býti jedno v lásce a soucitu. — Patr. u. Pr., 35.

Vzorný domov

6. Jak je popsán první domov? 1. Mojž. 2, 8—10.

Obydlí prvních rodičů mělo býti vzorem pro ostatní obydlí, až by jednou jejich děti vyšly, aby obývaly zemi. Tento domov, vyzdobený samým Bohem, nebyl snad nádherný palác. Lidé ve své pýše libují si ve velkolepých a nákladných budovách a chlubí se dílem svých vlastních rukou; Bůh však usadil Adama v zahradě, jež byla jeho domovem. Modrá obloha tvořila střechu; země s nádhernými květinami a kobercem ze živé zeleně podlahu; listnaté větve nádherných stromů jeho baldachýn. — Patr. u. Pr., 38.

7. Čím se měli Adam a Eva zaměstnávat? 1. Mojž. 2, 15.

Ač měli hojnost všeho, co Pán vesmíru může dáti, neměli zaháletí. Užitečné zaměstnání bylo pro ně požehnáním k posílení těla, rozšíření rozumu a vývoji povahy. — Erziehung, 19.

Účinek hříchu

8. Jak změnil hřích Adamovy pocity vůči jeho ženě? 1. Mojž. 3, 12.

»Adam nemohl svůj hřích zapřítí neb omluviti; místo, aby toho litoval, chtěl vinu svrhnouti na svou manželku, tudíž na Boha samého: „Žena, kterouž jsi mi dal, ať by byla se mnou, ona mi dala z stromu toho, a jedl jsem.“ Ten, který z lásky k ženě se dobrovolně provinil proti libosti Boží, proti svému domovu v ráji a věčnému životu v radosti, dovedl nyní po pádu činiti zodpovědna za své přestoupení svou družku a dokonce i Stvořitele. Tak hrozná je moc hříchu.« — Patr. u. Pr., 47.

9. Jak změnil hřích i Evino postavení k jejímu manželci?

1. Mojž. 3, 16.

10. Který další hřích přispěl ke zničení prvního domova? 1. Mojž. 4, 8.

11. Jak si nevážil Kain Božího přání ohledně bydlení lidí? 1. Mojž. 4, 17.

»Lid, který byl pod Božím vedením, sledoval ještě plán života, který Bůh určil na počátku. Ale ti, kteří se oddělili od Boha, stavěli si města, kde se shromažďovali a radovali se z lesku, slávy a nepravosti, což i v městech naší doby jest pýchou a kletbou světa. Lidé, přidržující se zásad Božích, bydleli mezi poli a pahorky. Obdělávali půdu a měli velká stáda; a v tomto volném, nezávislém životě, kde měli příležitost pracovati, studovati a přemýšletí, učili se od Boha a poučovali své dítky o jeho skutecích a cestách.« — Erziehung, 55. 54.

12. Kdo zavedl mnohoženství? 1. Mojž. 4, 19.

Mnohoženství pojilo se hned na začátku s násilím a proléváním krve. Ať se objevuje ve starém zákoně kdekoli, dokonce u Abrahama, Jakoba a Alkany, přivodí žárlivost, svár, zradu a podvod.

13. Čím končilo pohrdání Božími pořádky v domově a rodině? 1. Mojž. 6, 1—5.

»Na čas zůstaly obě třídy (potomci Setovi a Kainovi) odděleny. A dokud trvalo toto oddělení, udrželo se neposkvrněné uctívání Boha. Postupem času se však Semité poznenáhlu počali směřovati s dítkami Kainovými. Tento styk měl ty nejhorší následky. „Vidouce synové Boží dcery lidské, any krásné jsou.“ Přitahování krásou dcer potomků

Kamovych, přivodit si synové setovi nemdost dozi, jenkoz se s nimi ženili. Tím, že vmísili mezi zpustlé, stali se jim podobni v smýšlení i skutečích; hranice sedmého přikázání byly překročeny, a oni „brali sobě ženy ze všech, kteréž oblibovali“. — Patr. u. Pr., 72.

2. úkol

Manželé

Úvod: Manželství bylo založeno Bohem v zahradě Eden, ještě dokud člověk nezhřešil. Jako den odpočínutí přináší i ono kus ráje do našeho života. Nebylo ustanoveno jen proto, aby byla obydlena země a udrženo lidské pokolení, ale měla též podporovati společenský pořádek a lidskou blaženost, zabraňovati nevhodným sklonům, a takto spořádané rodiny měly předávati pravdu, čistotu a blaženost z jednoho věku do druhého. V manželství pojí se nejčistší a největší radosti pro člověka. — Bibellesungen, 752.

Pouto mezi mužem a ženou

1. Za jakým účelem stvořil Bůh Evu? 1. Mojž. 2, 20. 18.
2. Jaké spojení učinil mezi našimi prvními rodiči? 1. Mojž. 2, 25. 24.

Bůh uspořádal první svatební slavnost. Tak je Stvořitel vesmíru původcem tohoto zřízení. „Manželství má být počestné“; byl to první dar, jež Bůh dal člověku, a je jedním z obou zřízení, jež si po pádu Adam z ráje vzal sebou. Pakliže v tomto poměru uznáváme božské zásady a řídíme se podle nich, jest manželství požehnáním; uchová čistotu a blaženost lidského pokolení, uspokojí společenské potřeby člověka a zvýší jeho tělesnou, duševní a mravní přirozenost. — Patr. u. Pr., 55.

3. Kdo jest podle Boží vůle hlavou rodiny? Efez. 5. 22—25.

Jsou lidé, snažící se zastříti skutečnost, že muž je ustanoven jakožto hlava rodiny, ačkoli se Bible o tom zcela jasně vyjadřuje. Nejřádnější a nejspokojenější domácnosti

jsou vždy ty, kde muž zaujímá náležející mu postavení. Takový choť, zná-li Kristovu oběť, bude v tomto nejužším ze všech lidských spojení projevovatí Kristu podobnou povahu. Čím větší je pokušení, aby zneužil své autority, tím více námahy je mu zapotřebí, aby dosáhl a udržel si vládu sám nad sebou. Kdo žije novým životem v Kristu, projeví v slově i skutku trpělivost a nezištnost. Kdo touží po tomto životě a snaží se ve službě jiným přemoci své Já a sobectví, dosáhne vítězství za vítězství. — Fussp., 342.

4. Jak se mají chovatí mužové? Kol. 3, 19.

5. Jak mohou ženy svým vlivem získati své muže? 1. Petr. 3, 1.

Pravý stav manželství podle úsudku Ježíše a apoštolů

6. Které svědky pro svatost manželství lze uvést z Nového zákona? Mat. 5, 27. 28; Mar. 10, 2—12. (Ježíš) Efez. 5, 31—33; 1. Tim. 3, 2. 12. (Pavel)

7. Jakými slovy varuje Písmo před nerovným manželstvím? 2. Kor. 6, 14—18.

Naše srdce touží po lidské lásce; tato láska však není natolik silná, čistá a ušlechtilá, aby nahradila lásku Ježíšovu... Kdo chce požívatí pravé štěstí, musí míti požehnání nebes na všem, co má a koná. Neposlušnost vůči Bohu je pramenem běd, jež se nalézají v tolika srdcích a rodinách. Milá sestro, chceš-li se vyhnouti stínům, které by nikdy nezmizely z Tvého rodinného života, nespoj se nikdy s nepřitelem Božím. — T. V. 362. 363.

Manželský stav ve světle Slova Božího

8. Jaká forma manželství vyhovuje Božímu původnímu plánu? 1. Mojž. 2, 25; Mat. 19, 5—9.

Na počátku stvoření dal Bůh člověku řád jednoženství. t. j. měl uzavřítí manželství vždy jen s j e d n o u osobou.

9. Co lze v obraze manželství, zřízení to Božím, srovnati s projevem jeho smlouvy lásky? Efez. 5, 25—27; Ozeáš 2, 19. 20; Zjev. 19, 6—9.

10. Kdy jedině mohou oba soudruzi v manželství při-

jmouti požehnání, jež Bůh vložil na tento svazek?
Efez. 4, 1. 2.

Toliko milost Kristova muže z manželství učiniti to
čím podle vůle Boží býti má — požehnáním a vzpruhou lid-
stvu. Takové rodiny na zemi představují společně svou jed-
notou, svým pokojem a láskou vyšší, nebeskou rodinu.
— Myšlenky, 75.

11. V čem spočívá tajemství šťastného rodinného života?
Přís. 15, 17; 1. Tím. 6, 6.

V domově by zároveň měla sídliti veselá mysl, přívě-
tivost a láska. Kde jsou pěstovány tyto ctnosti, tam přebý-
vá štěstí a mír. Pak mohou na nás přijíti i soužení — neboť
to jest údělem nás všech — uchováme si přece trpělivostí,
vděčností a láskou i v nejchmurnějších dnech lásku v srdci.
V kterém domově je tomu tak, tam jsou přítomni andělé
Boží. — Fussp., 572.

3. úkol

Úřad rodičů

Úvod: Každé dítě představuje již od chvíle svého
zrození svatý úkol. Pán praví rodičům: Vezměte toto dítě
a vychovejte je pro mne, aby sloužilo na chválu mého jmé-
na a stalo se požehnáním světu. — C., 145.

Bohem svěřený majetek

1. Či dar jsou naše dítky? Ž. 127, 5—5; 1. Mojž. 35, 5.
2. Oč se modlil Ezdráš? Ezdráš 8, 21.
3. Jaký cíl máme míti před očima při výchově našich
děti? Přís. 29, 17; Ž. 144, 12.

Výchova dětí

4. Jaké jsou následky nedostatečné kázně? Přís. 29, 15.
 5. Jaké napomenutí je dáno rodičům, kteří ve své hor-
livosti lehce zajdou příliš daleko? Efez. 6, 4; Kol. 3, 21.
- »Vyplácí se, zacházíš-li se svými dětmi v lásce. Nebuď
lhostejný k jejich dětským hrám, radostem a strastem;

aby se nezapadil. Neměj zamračený obličej a chraň se tvrdých slov; Bůh je všecky zapisuje do své knihy. Tvrdá slova působí zahořklou mysl a raní dětská srdce často tak, že se rána těžko hojí. Děti jsou jernocitné pro nejmenší nespravedlnost. Některé dítě se pak stává zatvrzelé, že na ně více nepůsobí ani hlasité a hněvivé rozkazy neb vyhrožování trestem. Dost často je to nesprávná přísnost rodičů, čímž v srdci dětí vzniká duch zpouzení, kdežto správnou výchovou by se byla jejich povaha vyvíjela správně a souladně. — T. III. 552. 553.

6. S čím musí počítati ten, jenž přestupuje určité předpisy? Přis. 15, 15.

7. K čemu má všeliká přísnost posléze sloužiti? Žid. 12, 5—11.

8. Jaké poučení mohou si rodiče vzíti ze způsobu, jakým zachází s člověkem? Ž. 118, 18; Iz. 63, 7—9.

➤Trestati znamená v lásce napravovati, trestati se spravedlností. (Iz. 53, 5.) Boží spravedlnost vložila na Krista s jeho svolením trest místo nás, skrze nějž máme pokoj, smíření s Bohem, štěstí a spásu. Bůh nás nikterak neuvádí na správnou cestu hrubým neb krutým způsobem. Jeho trestání je mírněno milostí a je použito v lásce. Bible nesusoblasí se surovým bitím; ale přece nechceme přehlédnouti pravdu: ➤Kdo zdržuje metlu svou, nenávidí svého syna.◀

Nutné vyučování a jeho cíl

3. Jak mají býti dítky vyučeny příkázáním nebeského království? 5. Mojž. 6, 6. 7, Ž. 78, 4—7.

10. Jaké příklady nám uvádí Bible? 1. Mojž. 18, 17—19; Job 1, 5.

11. Jaké výsledky výchovy pozorujeme u synů Eli? 1. Sam. 2, 12.

12. Proč se Elimu nepodařilo odvésti je s jejich cesty? V. 23—25.

➤Eli nevedl svou rodinu podle zásad, jež dal Bůh pro správu rodiny. Řídil se svým úsudkem. Laskavý otec přehlížel v dětství chyby a hříchy svých synů, domnívaje se, že jejich zlé sklony ztratí se během času samy. Také dnes

se mnozí depouštějí téže chyby. Domnívají se, že znají lepší cestu pro výchovu svých dětí, než jakou Bůh ukázal ve svém Slově. Mají nesprávnou představu a omlouvají se: „Jsou příliš mladé, aby byly trestány. Počkej, až budou starší, aby se jim věc mohla rozumně představití.“ Tak zlé zvyky sílí, až se stanou druhou přirozeností. Nekroceny, vyrůstají děti s rysy povahy, jež se jim na celý život stanou kletbou a příliš rády se znovu projevují u jiných.« — Patr. u. Pr., 586.

Lhostejnost ve výchově a její následky

13. Jaký výrok byl pronesen o Elim pro jeho lhostejnost? 1. Sam. 3, 11—14.
14. Čí chování je radostným protikladem? 1. Sam. 1, 9—11. 26—28.

➤Každé matce jsou svěřeny neocenitelné příležitosti. předražené zájmy. Skromný obor působnosti a vypínění nepatrných povinností, jež mnohé ženy považují za namáhavý úkol, byly by oceněny jako velké a ušlechtilé dílo. Jest však matčinou předností, že může svým vlivem býti světu požehnáním, a splnění tohoto úkolu přinese radost i jejímu srdci. Může pro nohy svých dětí urovnávat cestu, vedoucí slunečním jasem i stínem tam k nádherným výšinám. Avšak jen když ve svém vlastním životě se matka snaží řídit se podle učení Kristova, může doufat, že utvoří povahu svých dětí podle božského vzoru.« — Patr. u. Pr., 579. 580.

15. Jakou závažnou otázku položí nám jednou Pán? Jer. 13, 20.

4. úkol

Povinnosti dětí

Úvod: ➤Dítky, chcete dosáhnouti život věčný? Pak si važte a ctěte rodičů... Pakliže jste jim neprokazovali patřičnou lásku a poslušnost, snažte se minulost napravití. Jiné cesty pro vás není, sice byste mohli ztratiti život věčný.« — M., 332.

Na poslušném spočívá požehnání

1. Jak zní páté přikázání? 2. Mojž. 20, 12.

>Rodiče jsou oprávněni požívatí takovou lásku a úctu, jako žádná jiná osoba. Bůh sám, Jenž na ně vložil odpovědnost za svěřené jim duše, nařídil, že v prvních letech dětí mají rodiče zaujmouti místo Boha. A kdo zavrhuje oprávněnou autoritu svých rodičů, zavrhuje autoritu Boží. Páté přikázání nevyžaduje jen, aby si dívky své rodiče ctily, byly jim poddány a poslušny, ale aby jim věnovaly též lásku a něžnost, ulehčovaly jejich starostem, chránily jejich pověst a v jejich stáří je podporovaly a potěšovaly. Vyžaduje též, abychom ctili kazatele a vladaře a všechny ostatní, jimž Bůh svěřil moc a hodnost. — Patr. u. Pr., 306.

2. Jaké pokyny dává Písmo o chování se dětí k rodičům? Přisl. 1, 8. 9; 25, 22; Kol. 3, 20.

3. Uveď pro to několik zaslíbení! Přis. 4, 20—22: 6, 20—22.

4. Jak se zachová dobré dítě k radám svých rodičů? Přis. 15, 1; 15, 5.

>Naši mladí lidé počítají se k zástupu těch, kteří zachovávají přikázání Boží, a přece mnozí ještě přehlízejí, ano přestupují páté přikázání. Okrádají se tím o bohaté požehnání, zaslíbené těm, kteří jsou poslušni tohoto přikázání a prokazují úctu otcí a matce. Pakliže této chyby nelitují a neodloží ji a milostí Kristovou nezmění svou povahu, nevstoupí na novou zemi aby věčně žili. Kdo nemiluje a nectí rodiče, nemiluje a nectí ani Boha. Kdo se nechce ponížiti a přestává si ctíti svých bohabojných rodičů, prohřešuje se též proti Bohu a nesmí doufati, že vejde do zaslíbené země. — M., 351.

Znamení času

5. Jaké poměry mezi mládeží jsou znamením času? 2. Tim. 3, 2.

6. Jaký trest moliou očekávají neuctivé a neposlušné dívky? Přis. 30, 11. 17.

7. Co byla jedna z úloh Jan Křtitele? Luk. 1, 17.

8. Jaké zaslíbení bylo dáno církvi ostatků? Mal. 4, 6.

Stuce vašich rodičů chovají pro vás ty nejhezkejší pocity, jak byste mohli jejich lásku opláceti nevděčnou chladností? Starají se o blaho vašich duší a chtějí vaše spasení; zda jste však často nezavrhli jejich radu a prosadili jste svoji vlastní vůli a cestu? Zda jste se neřídili podle svého úsudku, ačkoli jste tušili, že Bůh nebude souhlasit s Vaším svévolným úmyslem? Mnozí otcové a matky byli přivedeni do hrobu nevděčností a neúctou svých dětí.« — M., 352.

Vzory věrnosti

9. Jmenuj biblické příklady úspěšného rodičovského vyučování! 1. Mojž. 39, 2. 3; 2. Král. 5, 1—3; Dan. 1, 8; 2. Tim. 1, 5; 3. 14. 15.

10. Jak se choval Ježíš ve svém rodičovském domě? Luk. 2, 51. 52.

Ježíš je náš vzor. Zatím co se však rádi zabýváme dobou jeho veřejné činnosti, zůstává nepovšimnuto naučení jeho mladých let. Ale svým chováním v domácím kruhu je vzorem právě dětem a mládeži. Spasitel se stal chudý, aby nás naučil, jak i ve skromných poměrech můžeme vésti život úzkého společenství s Bohem. Žil proto, aby potěšil svého otce v každodenním shonu, ctil a oslavil ho. Své dílo započal tím, že dodal zvláštní posvátnosti stavu malého řemeslníka, jenž si těžce vydělává na svůj chléb. Při práci na hoblovec sloužil Bohu právě tak, jako když mezi zástupem konal divy. Mladý člověk, který nyní podle příkladu Ježíšova vykonává věrně a poslušně své jednoduché povinnosti, může si přivlastnit též svědectví, jež Otec skrze Ducha svatého vydal Ježíši: „Pohleď, toto je můj služebník, já ho udržuji, a můj vyvolený, v němž mám zalíbení.“ — *Leben Jesu*. 47.

5. úkol

Náboženské vyučování v domově

Úvod. Novorozeně přichází na svět s trojí přirozeností, jež vyžaduje péče, aby se dobře a stejnoměrně vyvíjelo. V prvním a druhém roce má hlavně jen tělesné po-

treby, jakmile, však začne pozorovati a vyjadřovati se, počíná jeho duchovní výchova. Duchovní část dětské povahy jest však žel, často zanedbávána; je dokonce úmyslně ponechána v spánku, ve falešné domněnce, že dítě ještě není tak staré, aby mohlo chápati duchovní věci. Z úkolů, jež rodiče mají, jest však nyní nejdůležitější právě duchovně-náboženská výchova; neboť časné i věčné blaho člověka záleží na tom, jak se tato zdaří.

Domácí vyučování

1. Jaký krásný obraz ukazuje nám dětství Timoteovo?

2. Tim. 1, 5; 3, 15.

Učením a příkladem musíme svým dětem ukázati cestu k Otci nebeskému. Prvním a nejdůležitějším předpokladem k tomu je osobní poměr mezi rodiči a Bohem. Vedou-li svůj život před Božími zraky, pak bude v jejich domově ovzduší úcty a pobožnosti, jež zajisté zapůsobí na mysl dítěte. Dítě snad nechápe vroucí slova matky, jež se každý večer modlí o požehnání pro své dítě; ale již podle jejího vzezření a uctivého hlasu dítě tušší tu neviditelnou, milující a mocnou bytost, s níž mluví. Vidí též otce, jak při rodinné pobožnosti právě tak rozmlouvá s touž neviditelnou bytostí, a posléze pozoruje též před každým jídlem, jak rodina se skloněnými hlavami děkuje Bohu za pokrm. Později, když dítě rozumí slovům, pozná ještě lépe jméno a osobu tohoto neviditelného Přítelce, a skrze víru svých rodičů je i ono ve svém srdci k němu přitahováno.

2. Které místo Písma dokazuje, že domácí vyučování dítěte ve věcech víry je úkol nesmírně důležitý? 5.

Mojž. 6, 6. 7.

Dítě si musí ve všech životních okolnostech uvědomiti Boží svatou vůli. Zdali dítě uznává Boha jako svého Pánu a jeho vůli za rozhodující, to záleží na tom, kolik náboženské vážnosti vidí a cítí v životě svých rodičů.

3. Jak máme vychovávat naše dítky? Efez. 6, 4b.

Srdce, naplněná láskou Kristovou, nemohou se nikdy zcela odciziti. Pravá víra se skládá z lásky, a ona musí ovládati křesťanský domov a projevovati se v dobrotivých

Učín z rodinné pobožnosti potěšující a povzbuzující chvíli. Buď doma křesťanem, mým bratrem; neboť rodinné zásady určují (jsou směrodatné) také sborový život. Nedostatek zdvořilosti, chvíle mrzutosti, jediné tvrdé a bezmyšlenkovité slovo, může zkazit tvůj vliv a uzavřítí dveře srdce tak, že se nikdy více neotevrou.« — T. V., 355.

4. S jakými pocity měly by naše děti sáhnouti po Bibli?
Ž. 119, 105, 111, 129.

Cesty rodičovského naučení

5. Před kterým lidským sklonem varuje nás apoštol?
Žid. 13, 5.

Z následujících slov vidíme, jak důležité je, abychom své děti odnaučili sobecké žádosti: »Žítí pro sebe, záměrná pomíjetí. Lakomství, touha, mítí pohodlí pro své já, odčleňuje duši od života. Duch satanův projevuje se v žádosti, něco dostat, přivlastnit si; duch Kristův projevuje se však v dávání a v obětování se pro dobro jiných.« — Gleichn., 257.

6. Podle čeho mají se děti učiti posuzovati osoby a věci?
1. Sam. 16, 7; Jak. 4, 11.

Vnější krása nemůže srdce Pánu zpříjemniti. Pravá krása člověka se projevuje moudrostí a vzácností v povaze a chování, a o tom, jsme-li příjemni Hospodinu zástupů, rozhoduje vnitřní hodnota, srdce. Uvědomujme si tuto skutečnost, posuzujeme-li sebe nebo jiné.« — Patr. u. Pr., 560.

7. Jaká naučení o pilnosti dává nám Písmo sv.?
Kol. 3, 23, 24; Kaz. 9, 10.

Má-li dítě v pozdějším životě mítí úspěch, musí býti vychováno k pilnosti a snaživosti. Čteme o tom: »Na horu pokroku nelze vystoupiti bez námahy. Nikdo nemůže ani v duchovních ani v zemských věcech očekávati, že mu odměna spadne do klína bez vlastní námahy. V běhu nezvítězí vždy rychlý, nebo v boji silnější, ale kdo má líné ruce, zchudne. Vytrvalí a pilní nejsou jen sami šťastni, ale přispívají též v mnohém ke štěstí jiných. Schopností a blaho-

8. Jak máme bdít nad mluvou dětí? Efez. 5, 4; 4, 29.

9. Jakého úsloví se máme varovati, abychom nezpyšněli? Přís. 27, 1. 2.

10. Jak můžeme vychovati děti k tomu, aby pozorovaly samy sebe? Přís. 25, 28; 16, 25.

→ Mnozí pokládají silné náruživosti za pevný charakter. ve skutečnosti však ten, kdo se nechá ovládat náruživostmi, je slabý člověk. Skutečná velikost muže měří se podle moci pocitů, nad nimiž panuje, a ne podle těch, které ovládají jeho. — Patr. u. Pr., 574.

11. K čemu mají být děti vedeny, když pochybí? Přís. 28, 15.

12. Jaký účel mají veškeré tyto pokyny? 2 Tim. 3, 16.

Rodičové, řiďte se co nejpečlivěji podle zásad Písma svatého a učte své děti Božím cestám. V něm naleznou úplně vše, čeho je zapotřebí pro upřímný život, vedený ve vší počestnosti a čistotě, jaká se sluší synům a dcerám Božím. Jeho slova jsou užitečná vedení dětí a mladých lidí, k jejich napomínání a uvádění jich na cestu spravedlnosti. Každý otec a matka nechat se snaží, vštěpovati v lásce jeho zásady do srdce dětí. Tyto jim v životě budou štítem a ochranou proti všem pokušením.

13. U koho naleznou věřící rodiče vždy radu a pomoc pro svůj vychovatelský úkol? Jak. 1, 5.

→ Dítka, vyrůstající v rozumné a láskyplné kázni pravého domova, nebudou toužiti po jiném rozptýlení a jiné společnosti. Zlo je nebude lákati. Ale duch, vládnoucí v jejich domově, bude mít vliv i na jejich vývoj. Budou mít předsevzetí a zvyky, jež jim budou silnou ochranou proti pokušením, i když opustí chránící střechu domova a vydají se do světa. — Fussp., 575.

Modlitba v domově

»Správně konaná rodinná pobožnost stane se pramenem hojného požehnutí pro každého člena rodiny. Podobá se vonící míse, jež šíří všude svou vůni. Mírná hrubost, utiňuje zlost, odstraňuje netrpělivost, vyrovnává rozdíly názorů a potlačuje zlé vášně. Srdce, přicházející každého dne před Boží trůn milosti, nemohou se nikdy velmi rozdvoujiti. Spojí-li se při společné pobožnosti všichni v duchovní písní, ztrácejí se denní třenice samy od sebe. Jakmile zazní z Božích úst drahocenná slova, obsahující výborné rady, mizí všechny nepříjemné pocity. Hodina pobožnosti očišťuje a posvěcuje celou rodinu. Naplňuje každé srdce novou silou a útěchou. Posiluje v boji proti pokušením, vyhlazuje vrásky starostí, posiluje k nošení nových břemen, oživuje víru a oheň v srdci každého jednotlivce.»

Život modlitby u patriarchů

1. Cím dokazovali mužové víry, že se odevzdali Bohu?

1. Mojž. 8, 20; 12, 7; 55, 1. 5; 2. Mojž. 17, 15.

»Otec, který správně předsedá své rodině, přivádí své děti v živé víře k trůnu Božímu. Nespolečá na vlastní sílu, ale přidržuje se Ježíše a nalézá oporu v moci Nejvyššího. Bratři a sestry, modlete se v rodinném kruhu ráno i večer; modlete se též v komůrce, a také v každodenním shonu pozvedněte duši svou na modlitbě k Bohu.« — T. IV. P. 616.

2. Jak slaví věřící službu v domě Božím? Ž. 84, 2. 3. 5.

3. Jaké napomenutí je nám dáno ohledně pravidelných bohoslužebných shromáždění? Žid. 10, 25.

Modlitební život Kristův a apoštolů

4. Kde se modlíval Ježíš? Mat. 6, 5. 6; 14, 23; Luk. 6, 12.

»V síle, kterou měl z obecnství s Bohem, podával lidem každého jitra nebeské osvětlení. Jeho učedníci již dávno poznali spojitost mezi jeho modlitbami a jeho slovy a činy.»

Když nyní naslouchali jeho prosbám, ponížila se jejich srdce v svaté bázni. Když Pán skončil svou modlitbu, zvolali, přesvědčeni jsoouce o své vnitřní bídě: „Páne, nauč nás modliti se!“ — Gedanken, 116.

5. O kterých mužích prvotní církve je nám praveno, jak se modlili? Skt. 9, 11; 10, 9. Efez. 5, 14—16.

Vyslyšení modliteb

6. Na koho obrátil se David v nouzi? Jakou zkušenost učinil? 2. Sam. 15, 30. 31; 17, 7—14.
7. Jakou zkušenost učinil Eliáš v modlitbě? 1. Král. 18. 36—39.
8. Co píše Jakub o Eliášově zkušenosti? Jak. 5, 17.

Podmínky vyslyšení modliteb

9. Jaké musí být srdce, mají-li být modlitby vyslyšeny? Ž. 66, 18; Mar. 11, 25. 26; Jan 9, 31.
10. Čí modlitbu přijímá Bůh? Přís. 15, 8; Jak. 5, 15.
11. Jaké pevné zaslíbení je dáno modlícím se u víře? Mat. 21, 22; 1. Jan. 5, 22.

„Nemáme příčiny, abychom nedůvěřovali Slovu Božímu. Spravedlivý soudce neodmítá nikoho, kdo k Němu přichází v pokoře. Má větší radost z církve, která zde dole bojuje boj s pokušením, než ze zástupů andělu, obklopujícího jeho trůn. Žádná upřímná modlitba se neztratí. Volání nejslabší Boží bytosti pronikne k Bohu i chvalozpěvy nebeského sboru.“ — E.-G.-W.

12. Jakými slovy vyjadřuje žalmista dík vykoupených? Ž. 107, 8. 15. 21. 28—31.
13. S jakým poukazem končí? V. 43.

7. úkol

Domov a den odpočínutí

Sobotu musíme domácím učiniti tak přitažlivou, aby ji každý týden s radostí uvítali. Rodiče nemohou tento den lépe významenati a ctíti, než, že uvažují, jak přispěti k lep-

šinu poznání a radosti z duchovních věcí v kruhu rodiny. Ukažme, v čem záleží pravá Boží podstata a co patří ke křesťanské povaze a k věčnému životu. Rodiče, pečujte, aby sobota byla dnem radosti, po němž by vaše děti toužily a vítaly jej s upřímnou radostí.« — T. II, 585.

Den Božího odpočínutí

1. Jak zní čtvrté přikázání? 2. Mojž. 20, 8—11.

2. Jak máme den Božího odpočínutí světit? Co je zahrnuto v slově »Pomni«?

Máme pomníti na den sobotní, abychom jej světili. Celý týden máme čas k vyřízení svých osobních záležitostí, takže když se blíží svatý den, můžeme býti hotovi. Není třeba, abychom svatý čas znesvětili naší zapomnětlivostí. Z toho vidíme, že čtvrté přikázání — jakož i ostatních devět — nám stanoví, jak se máme chovati každého všedního dne.

3. Kdy je začátek a kdy konec soboty? 3. Mojž. 23, 32b; Mar. 1, 32.

Nejvhodněji začínáme den Božího odpočinku tím způsobem, že se celá rodina shromáždí ke zpěvu a čtení Božího svatého Slova. Pak bychom se měli spojití na modlitbě, a prositi za odpuštění našich hříchů a vyžádati si Boží požehnání pro jeho den. Když se tento chýlí ke konci, je dobré, pronést modlitbu díky a prositi o sílu pro nastávající týden.

Příprava pro den odpočinku

4. Jak nazývá Písmo šestý den týdne? 2. Mojž. 16, 5. Mar. 15, 42.

Pátek je den přípravy, kdy můžeme vykonati veškeré přípravy pro den Páně, vše ještě promysleti a domluvití se. Neměli bychom nechatí nic nevyřízeného, co by mohlo paskvrnití svatost dne, pakliže bychom to vykonali v den Boží.« — T. II, S. 702. 705.

5. V čem bychom také měli vykonati náležité přípravy? 2. Mojž. 16, 4. 5. 23.

Vhodné chování v den odpočínutí

6. Jaký div se jednou stal, aby byla zdůrazněna svatost dne Božího odpočinku? 2. Mojž. 16, 19. 20. 24—29.

7. Jak se zachovali Ježíšovi učedníci k zachování dne odpočínutí? Luk. 23, 55. 56.

Konání dobra není zakázáno

8. Při které příležitosti poukázal Kristus na pravý význam tohoto přikázání? Mat. 12, 10—13.
9. Co ještě mimo zdržení se práce náleží k zachování Božího dne? Iz. 58, 13. 14.

„Bůh neklade důraz výhradně jen na to, abychom v jeho den nevykonávali tělesných prací, ale přeje si, abychom se i duševně soustředili a ve svých myšlenkách prodlévali u svatých předmětů. Proto je vyřizování zemských záležitostí, ano i povrchní nebo lehkomyšlná zábava přestoupením čtvrtého přikázání. Mluvíme-li o všem, co nás právě napadne, konáme to, co se nám líbí.“ — T. II, 705.

10. Jaký je zákon Boží? Řím. 7, 12. 14.

11. Kdo jedině může zachovávat den odpočínutí tak, jak si to Bůh přeje? Ezech. 56, 26. 27.

Požehnání poslušnosti

12. Jaká požehnání připravil Bůh pro ty, kteří jsou ochotni dbáti na jeho Slovo? Ž. 19, 8—12.

13. Jaký zvláštní význam má ještě den sobotní. Ezech. 20, 12.

„Všem, kteří den odpočínutí přijmou jako znamení stvořitelské a spásné moci Kristovy, bude rozkoší, a jelikož spatřují v tomto dni Krista, budou se v něm radovati. Den odpočínutí jim poukazuje na dílo stvoření, jež dokazuje jeho velkou moc spasiti. Připomíná ztracený pokoj ráje, ale mluví zároveň o opětně dosaženém pokoji skrze Spasitele. Každý předmět v přírodě opakuje jeho pozvání: „Pojďtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vám odpočínutí dám.“ — Leben Jesu. 147.

8. úkol

Křesťanská výchova

Mělo by býti obrazem vykoupení, utvořiti v člověku

znovu obraz jeho stvořitele, vrátiti mu dokonalost, v níž byl stvořen, podporovati vývoj těla, duše a ducha, aby byl znám Boží úmysl právě v jeho stvoření. Toto je účel výchovy, velký životní cíl. — Erziehung, 14.

Pravý účel výchovy

1. Jaký cíl má výchovná škola Boží? Efez. 1, 4.

➤ Nadějí křesťana je, že jednou bude moci věčně přebývat v domově vykoupených, jsa očištěn od temných stop hříchu a kletby na duši, těle i duchu, a že bude opět obrazem Stvořitele. Po nekonečné věky máme růsti v moudrosti, poznání a svatosti, mají se nám otevírati vždy nová pole bádání, a setkáme se vždy s novými divy a krásami, jež budeme moci stále lépe poznávati. Přece však je ještě nekonečně mnoho toho, co má roznítiti naši radost, lásku a přemýšlení. Křesťanská výchova zde má býti přípravou pro tuto věčnou vyhlídku křesťana. Účelem našeho života je, abychom dosáhli sami této výchovy a dopomohli k ní jiným. — C., 55.

2. Co musí býti hlavním předmětem našeho zkoumání? Fil. 4, 8.

➤ Přiveďte své dítky k jednoduchosti Božího Slova; tam jsou bezpečny. Tato kniha je základem veškeré pravé vědy. Nejvyšší, čemu se mohou naučiti je, jak lze dosáhnouti „ve víře ctnost, a k ctnosti umění, k umění pak zdrželivost, a k zdrželivosti trpělivost, k trpělivosti pak pobožnost, ku pobožnosti pak bratrstva milování a k milování bratrstvu lásku“.

3. Jak se musí rozhodnouti ti, kdož chtějí dosáhnouti života věčného? 5. Mojž. 30, 19. 20.

Vše, co dává život, ať již časný neb věčný, co naše dny tu nebo tam prodlouží, přichází od Boha, zdroje života. Chceme-li tedy míti život věčný, musíme se rozhodnouti poznati Ho a poslouchati Ho. Známe-li skutečně Krista, máme věčný život. Výchova, jež nám má pomoci výše, musí vésti k lepšímu pochopení Boha a Krista.

První škola

4. Jak pečoval Bůh o výchovu lidí, jež stvořil? 1. Mojž. 2, 15.

»Ráj byl učebnou, přírodou, učebnicí, Stvořitel sám učitelem, a rodiče lidského pokolení byli žáky.« — Erziehung, 18.

5. K čemu chtěl Bůh použití zahrady Eden?

»Svatý pár nebyl toliko dětmi pod otcovskou ochranou Boží, nýbrž též žáky, kteří byli vyučováni vševědoucím Stvořitelem. Andělé je navštěvovali a měli obecenství se svým Stvořitelem a mezi nimi nebylo zahalujícího závoje — Patr. u. Pr., 59.

6. Jaké zaslíbení dává Bůh o vyučování svých dítek?

Ž. 32, 8. *Pravděm kázo-*

7. Kdo přitom má vždy první úkol výchovy? 5. Mojž 6, 7.

8. Co může býti pro děti školou již v útlém věku?

»Les a pole jsou velkou posluchárnou přírody, a měly by též býti učebnou nejmenších dětí. Jejich dary jsou učebnou látkou. Dojmy, jež si odtud dítě odnese, nikdy nevyumizí z jeho paměti.« — F., 61.

9. V kterém věku mohou již býti dítěti podána učení Slova Božího? 2. Tim. 3, 15.

»Děti se mohou stát služebníky hříchu anebo spravedlnosti podle toho, jak byly vychovány. „Vyučuj mladého podle způsobu cesty jeho; nebo když se i zstará, neuchýlí se od ní.“ (Přís. 22,6.) To je srozumitelné. Podle návyku se řídí a vyvíjí povaha. Chtějí-li rodiče tuto práci konati s úspěchem, musí sami dobře znáti cestu, po které má jíti dítě.« — C., 108. *dítětem není moudrost.*

Počátek a konečný cíl vsí moudrosti

10. Oč mají usilovati všichni lidé? Přís. 2, 2—5.

11. Od koho přichází veškeré pravé poznání? V. 6.

»Veškeré pravé poznání a správný vývin mají svůj zdroj v poznání Božím... Zkoumáme-li cokoli s vážným úmyslem, dospěti k pravdě, přicházíme všude do styku s neviditelným, mocným duchem, který působí ve všem a skrze vše. Lidský rozum přichází do styku s božským rozumem.

smrtný s Nesmrtelným. Vliv tohoto spojení na tělo, duši a ducha je neocenitelný; v něm spočívá nejvyšší výchova; je to Boží vlastní metoda vývoje. — Erziehung, 12.

12. Jaký křesťanský ideál má mít věřící mládež? Ž. Z. 144,12.

13. Co je poslední nejvyšší cíl křesťanské výchovné činnosti? Kol, 3, 4.

9. úkol

Rekové víry — Vzory Boží výchovy

Dobré duševní schopnosti a vysoký stupeň mrávnosti nejsou výsledkem náhody. Volnost a možnost toho je od Boha, na nás však záleží, nakolik toho použijeme. — P., 486.

Patriarchové a proroci v Boží škole

1. K čemu si Bůh vyhlédl Abrahama? 1. Mojž. 18, 18. 19.

Abrahamova domácnost čítala přes 1000 duší. Kdo se jeho vyučováním nechal pohnouti k uctívání toho jednoho Boha, našel v jeho táboře domov; a zde přijali přípravné poučení jako ve škole, aby mohli býti zastánci pravé víry. Na něm byla velká odpovědnost. Vychoval hlavy rodiny, a jeho způsob vládnutí byl prováděn v domácnostech, kde měli oni pamatovati. — Patr. u. Pr., 133.

2. Co umožnilo Josefovi, že zůstal silen u víře, když ho jeho bratři prodali do Egypta?

Pak se jeho myšlenky obrátily k Bohu jeho otců. V mladosti byl poučován, že Ho má milovati a báti se Jej. Ve stanu svého otce často naslouchal vypravování o vidění, jež viděl Jákob, když utíkal z domu. Bylo mu vyprávěno o Božích zaslíbeních Jákobovi i jak se tato splnila -- jak v hodině nouze přišli andělé, aby ho poučili, potěšili a ochránili. A dověděl se o lásce Boží, jež připravila lidem Spasitele. Všechna tato drahocenná naučení se mu nyní živě připomínala. Josef věřil, že Bůh jeho otců bude i jeho Bohem. Potom se sám oddal cele Pánu a modlil se, aby s ním

byl v zemi jeho vyhnanství. — Patr. u. Pr., 208. 209.

3. Jaký vliv měla tato časná výchova na jeho pozdější život, když poznal pokušení i moudrost Egypta? 1. Mojž. 50, 24. 25; Žid. 11, 22.

➤ Když viděl, že se blíží jeho konec, dal si zavolat své příbuzné. Ačkoli byl v zemi faraonů velmi ctěn, přece byl pro něho Egypt jen místem vyhnanství; a jeho poslední bylo, že vyznal, že se přidržuje Boha. — Patr. u. Pr., 235.

4. Jak působil vliv křesťanské výchovy na pozdější rozhodnutí Mojžíše? Žid. 11, 23-27.

➤ Bůh vyslyšel modlitby matky; její víra byla odměněna. S hlubokou vděčností ujala se nyní bezpečné a šťastné úlohy. Využila věrně příležitost, že mohla své dítě vychovávat pro Boha. Věřila, že byl zachován pro nějaké velké dílo, a věděla, že brzy musí být předán své královské matce, kde bude obklopen vlivem, který ho mohl spíše odvésti od Boha. To vše činila v jeho výchově ještě pilněji a pečlivěji, než u svých ostatních dětí. Snažila se, naplnit jeho mysl bázní Boží a láskou k pravdě a spravedlnosti, a modlila se vroucně, aby byl zachován před jakýmkoli zhoubným vlivem. Poukázala mu na bláhovost a hřích modlářství a časně ho naučila pokleknouti a uctívat živého Boha, který jedině ho mohl vyslyšeti a pomoci mu z nouze. — Patr. u. Pr., 239. 240.

5. Kdo byl již v časně mladosti povolán za proroka? 1. Sam. 3, 2—4—20; 1, 27. 28.

➤ Anna se svým manželem jela znovu do Sílo a přivedla knězi ve jménu Božím svůj drahocenný dar... Eli byl hluboce dojat vírou a zbožností této ženy. Tento příliš shovívavý otec viděl své ponížení a odsouzení, když spatřil obět této matky, jež se odloučila od svého jediného dítěte, a posvětila je službě Boží. Musel se sám obžalovati za svou sobeckou lásku, a v pokoře a pobožnosti sklonil se před Pánem a uctíval Ho. — Patr. u. Pr., 578.

6. Kdo vydal v babylonském zajetí vynikající svědectví nábožné výchově? Dan. 1, 4. 17.

➤ Daniel a jeho soudruzi byli svými rodiči naučeni přísné zdrželivosti. Věděli, že jsou Bohu odpovědni za stav svých

schopnosti a že nemají práva, své síly promrhau nebo zeslabiti. Tomuto vlivu mohl Daniel a jeho přátelé děkovati, že zůstali čisti v znemravňujícím vlivu babylonského královského dvora. V tomto zkaženém a prostopášném prostředí doléhala na ně velká pokušení, ale oni přece zůstali neposkvrněni. Ani násilí ani vliv nemohly je odvésti od zásad, jež přijali v časné mladosti při studiu Slova a skutků Božích. — P., 482.

Prorocké školy

7. Které zvláštní vzdělávací ústavy měli ve starověku mimo domácí výchovu mládeže?

Zřízením prorockých škol bylo učiněno další opatření pro výchovu mládeže. Toužil-li nějaký mladík po hlubším zkoumání pravd Slova Božího a po moudrosti shora, mohl jíti do těchto škol. Tyto prorocké školy založil Samuel, a měly býti přehradou mezi velmi se šířící zkárou, a tím, že lidu daly muže, schopné působiti v bázni Boží jako vedoucí a rádcové, měly pečovati o mravní a duševní blaho mládeže a pro další zdar národa... Pro své vzdělání a zbožnost získali si tito úctu a důvěru lidu. — Patr. u. Pr., 605.

8. Kolik takových škol bylo za časů Šalomouna? Byly dvě, a to v Rama a Kariatjeharim.

Co se vyučovalo v těchto školách?

Velkým cílem veškerého studia na těchto školách bylo poznati vůli Boží a povinnosti člověka k Pánu. — Patr. u. Pr., 604.

10. Co více dovidáme se ještě o těchto výchovných ústavech? 2. Král. 2, 7, 8, 15, 19—22; 6, 1—7.

Šalomounova volba

11. Jaké moudré rozhodnutí obsahovala modlitba Šalomounova, když nasedl na trůn svého otce? 1. Král 3, 7—9.

12. Jak odpověděl Bůh na tuto prosbu? V. 11—14.

13. Jaké podobné zaslíbení dává Bůh všem svým dětkám? Jak. 1, 5.

Žádá-li odpovědný muž raději moudrost než bohatství,

ukáže, co má činiti, ale mu i pomůže, aby to konal podle libosti Boží.« — P., 51.

10. úkol

Kristus střediskem pravé výchovy

»Chceme-li dosáhnouti výchovy, jež si zaslouží tento název, musíme poznati Boha, Stvořitele, a Krista, Vykupitele, jak nám jsou zjeveni v Písmě svatém.«

»Dílo výchovy a dílo vykoupení jsou ve vyšším smyslu totéž; neboť jak ve výchově tak ve vykoupení nemůže nikdo „položiti jiný základ, než ten, který je položen, totiž Ježíš Kristus“. „Poněvadž se zalíbilo Otcí, aby v něm (v Synu) všecka plnost přebývala.“« — Erziehung, 15. 20.

Ve škole Kristově

1. Co musel Nikodém u Ježíše uznati? Jan 3, 2.

2. Jakými slovy začíná evangelista popisovati činnost Ježíšovu? Mat. 5, 2.

»Blahoslavenství byla jeho pozdravem celé lidské rodině. Hedě na velký zástup, shromaždivší se, aby naslouchal kázání s hory, zdálo se, že v této chvíli zapomněl, že není v nebi, a On užil obvyklý pozdrav světa světla. S jeho rtů plynula požehnání jako když tryská dlouho uzavřený pramen.« — Erziehung, 79.

3. Jaké životní poučení dal svým učedníkům? Mat. 4, 19. 20.

»Kdykoli Pán utišoval potřeby zástupů, byli jeho učedníci přítomni a horlivě se snažili, pomáhati Pánu v plnění jeho těžkého úkolu. Uspořádali lid, přiváděli nemocné k Spasiteli a pečovali o všeobecné blaho; zabývali se s velkým množstvím pozorných posluchačů, vysvětlovali jim Písmo svaté a snažili se všemožně, poskytnouti lidem duchovní pomoc. Učili, co slyšeli z úst Spasitele, a obohacovali denně své zkušenosti. Nedovedli však ještě samostatně používat duchovních prostředků. Pro svou práci po-

trebovali ještě nejedno naučení o trpělivosti a péči; Prato je Kristus vyslal jako své zástupce; dokud ještě byl osobně s nimi, a mohl je upozorniti na jejich chyby a nedostatky a mohl jim býti nápomocen svou moudrou radou. — *Leben Jesu*, 187. 188.

4. Cím je vyzbrojil? Jan 20, 22.
5. Co je základem poznání a moudrosti? PŘÍS. 9, 10; Job 28, 28.
6. Proč je křesťanská výchova právě v poslední době tak důležitá? 2. Tim. 3, 1—5. 7; 4, 3. 4.

Nebezpečí lidského falešného učení

7. Před jakým učením je varována mládež? 1. Tim. 6, 20.

Tento verš varuje před falešně tak zvanou vědou. Čteme o tou následující: »Lidské poznání jak v hmotných tak i v duchovních věcech je částečné a nedokonalé; proto mnozí nemohou své vědecké názory objasňovati podle Písma. Někteří přijímají holou teorii a domněnky jako vědecké skutečnosti a domnívají se, že Slovo Boží musí býti vyzkoušeno „falešně nazvaným uměním“. Nemohou pochopiti Stvořitele a jeho dílo, a jelikož to nemohou vysvětliti přírodními zákony, považují biblický děj za nespolehlivý. A když pochybují o zprávách Starého a Nového zákona, jdou velmi často ještě dále, pochybují o jsoucnosti Boží a přírodě připisují nekonečnou moc. Když tedy nemají svou kotvu, ztroskotají na skalách nevěry.« — *Der grosse Kampf*, 599. 600.

8. K čemu má vésti křesťanské vyučování? Tit. 2, 11—14.

Vše, co se v křesťanském vyučování přednese, mělo by sloužiti přípravě na druhý příchod našeho Pána a Spasitele. Znalosti vědecké jsou dobré a rozhodně na místě, slouží-li pravdě Boží. Všecko pravé umění a moudrost přichází od Stvořitele nebes a země, od Toho, jenž udržuje běh hvězd.

9. Jak se máme zachovati vůči falešnému učení ve vědě a náboženství? 1. Kor. 2, 13; 2. Kor. 10, 4. 5.

»Mnozí cení si moudrost lidí více než moudrost božského Učitele, a Boží učebnice je nazvána staromódní, zastaralá a bez půvabu. Avšak ti, kteří byli oživeni Duchem,

... dali by vše, aby získali pole, obsahující jej. Místo knih, obsahujících domněnky slavných, velkých spisovatelů, volí Slovo nejvyššího Učitele, jakého kdy svět viděl, Jenž dal za nás svůj život abychom skrze Něho měli život věčný. — Gleichnisse, 106.

10. S čím musí počítati ten, kdo hledá moudrost tohoto světa? Mat. 11, 16—19.

›Vrstevníci Jana Křtitele nyní na něho žalují. Ježíš je přirovnává k svěhlavým uličníkům, kteří žádají od jiných, aby souhlasili vždy s jejich náladou a aby tvořili svatební průvod s kapelou, a hned zase pohřební průvod s nařikajícími ženami. Jan se přidržuje dále svého vážného hlásání pokání a přísné životosprávy a nechce „tancovati“, Ježíš svého radostného zvěstování milosti a lidsky přirozeného života a nechce „plakati“. O prvním praví, že je posedlý nějakým zamračeným duchem, o druhém: chce býti svatý a nechá se pozvati na svatby a navštěvuje domy celníků? — A přece opovrhovaná cesta obou poslu nebeské moudrosti, přísná cesta pokání Křtitelova a evangelisační cesta Syna člověka, byla již vyzkoušena a uznána celým zástupem dítek moudrosti, pravých občanů nebeského království. — Jubiläumsbibel, k Mat. 11, 19.

11. Jakou cenu má moudrost světská pakli odvádí od Boha? 1. Kor. 3, 19.

Požehnání pravé moudrosti sahá až na věčnost

12. Čím se vyznačuje moudrost shůry? Jak. 3, 17.

13. Z čeho můžeme souditi, že svatí na nové zemi budou též hledati moudrost Boží? Efez. 2, 6. 7.

14. Čím se budou vykoupení ve věčnosti zaměstnávati? Iz. 65, 17—18a.

›Nesmrtelní duchové budou tam s neustávajícím nadšcím pozorovati divy stvořitelské moci a tajemství vykupující lásky. Nebude tam již žádný ukrutný, podvodný nepřítel, který by je svedl od Boha. Každá vloha se vyvine, každá schopnost rozmnoží. Rozmnožení vědomostí nebude unavovati paměť ani nevyčerpá energii. Mohou tam býti

podnikány největší věci, dosaženy nejvznešenější cíle, splněny největší touhy, a přece ještě budou vystupovati do nových výšin, obdivovati nové divy, poznávati nové pravdy, a vždy nové věci budou posilovati síly rozumu, duše a těla. — Der grosse Kampf, 764.

11. úkol

Utváření povahy v domově

»Děti a mládež dneška jsou dospělými lidmi zítřejška; z mládeže však je to, co z nich udělá domov. Nadbytek bídy, nemocí, a neřestí, pod nimiž lidstvo sténá, lze z větší části přičísti nedostatečné pravé, domácí výchově. Jak došla jinak by bylo na světě, kdyby život doma byl čistší a počestnější a kdyby dítky byly vychovávány k tomu, aby nesly povinnosti života a čelily jeho nebezpečím!« — Fuss-sp., 530.

Důležité povolání rodičů

1. Co je pravý základ tvoření povahy? 5. Mojž. 4, 5.

6; Luk. 10, 27. 28. *Bůh bude těm, kteří se hožou*

»Pravý základ a pravý vzor tvoření povahy byl ve všech dobách a ve všech zemích stejný. Jediným pevným základem a vůdcem je Boží zákon: „Milovati budeš Pána Boha svého ze všeho srdce svého... a bližního svého jako sebe samého“, velká zásada, jež se projevovala v povaze a životě našeho Spasitele... Je to jediný ochranný prostředek pro zachování osobní počestnosti, čistoty domova, blaha společnosti, anebo pro trvání národa. Ve všech zmatcích, nebezpečích a nesnázích života, je jediným jistým a zaručeným pravidlem, konati to, co praví Bůh. „Rozkazy Páně jsou správné“ a „kdo je plní, dobře se mu povede“ — Erziehung, 236. 237.

2. Kdo je zodpovědný za vývoj povahy dítěte? 5. Mojž

4, 9. *Pročinnost učitelů, co je zvlášť*

»Rodiče jsou velkou měrou zodpovědní za blaho svých dětí zde na zemi a ve věčnosti. Jejich tělesné a duševní složení bude se velmi značně řídit podle nich samých. A na

jejich domově opět závisí všeobecné blaho, jež stoupá nebo klesá s blahem každé jednotlivé domácnosti. — Fussp., 337.

»Otcové a matky měli by pozorně a s modlitbou sledovati povahu svých dětí. Příliš silně vynikající sklony musí býti mírněny ve prospěch těch slabších, aby vývoj byl seadladný. Není to lehká úloha. Otec si snad z toho moc nedělá, že se málo stará o výchovu svých dětí; ale v očích Božích je to velký hřích. Křesťanští rodiče musí se i v tom důkladně obrátiti, sice by se zatěžili vinou, jež se projevuje u dítěte i jeho dětí. Nevyrovnanost, prehlivý temperament, popudivost, závist nebo žárlivost, svědčí o chybách rodičů. Tyto zlé rysy povahy způsobují jejich vlastníkům mnohou nešťastnou hodinu. Nejednen ztratí lásku svých kamarádů a přátel, které by mohl míti, kdyby byl trochu přívětivější. Někdo způsobí nepokoj všude, kde chodí a stojí a všim, čeho se dotkne.« — F., 66. 67. *Samostatně je vyvozeno*

3. Jaké zaslíbení je dáno bohabojným rodičům? Iz. 49, 25.

»Nic nelze přirovnávat k úloze matky. Tato nespočívá v tom, že by jako umělecký malíř namalovala na plátno nádhernou malbu, nebo jako sochař vytesala postavu z kamene, anebo jako spisovatel odívala krásné myšlenky vybranými slovy, neb jako hudebník přenášela příjemné pocity do tónů. S Boží pomocí má však lidským duším dávatí Boží znamení, má vésti své dítky k odporování zlému. Koná-li to svědomitě, má v ní Bůh zalíbení.« — Fussp., 357.

4. Jaký je vztah mezi Bohem, rodiči a dítětem?

Dítě náleží Bohu, a On nám je svěřil, abychom je pro Něho vychovali. »Při výchově malých buď tak trpělivý a vytrvalý jako zahradník se svým ovocem a květinami. Vždyť je to dítko Boží, jež Ti bylo svěřeno. Važ si této důvěry a neztrácej víry, i když jeho chování by bylo sebezvláštnější.«

Účel a základ tvoření povahy

5. Jaký nejvyšší cíl můžeme si v tom stanoviti? Přís.

6, 20—22.

Samostatnost

»Účelem kázně je, aby se dítě naučilo sebeovládání. K správné výchově je nutná samostatnost a sebeovládání.

Jakmile dítě dovede chápat, mělo by býti vedeno k poslušnosti. Veškeré zacházení s dítětem mělo by mu ukázati, že poslušnost je správná a rozumná. Pomozte mu poznati, že vše je pod zákonem a že neposlušnost posléze vždy přináší neštěstí a utrpení. Práví-li Bůh: „Nemáš činiti“, vystřihá nás v lásce před následky neposlušnosti, aby nás uchoval před bolestmi a ztrátou.« — Erziehung, 295.

6. Co je prvním požadavkem při tvoření povahy? Žid. 5, 8; Efez. 6, 1.

»Poslušnost je první lekce, již se dítě musí naučiti. Než má svá léta, kdy dovede pochopiti, může se přece naučiti poslouchati. Laskavým, ale vytívalým poučením mělo by se to dítěti vštěpiti jako zvyk. Tak může býti z větší části zabráněno pozdějším bojům mezi vlastní vůlí a autoritou, jež rodičům a učitelům způsobují tolik odcizení a hořkosti; a až příliš často vyvolávají zprotivení se veškeré lidské a božské autoritě... Mělo by býti jen málo, ale dobře promyšlených nařízení; tato by však též měla býti přísně provedena. Co nelze změnit, to se rozum naučí nahlédnouti a přizpůsobí se okolnostem; ale možnost prominutí vyvolává přání, naděje a nejistotu, a následky jsou neklid, podrážděnost a zpouzení se.« — Erziehung, 295. 298.

7. Jmenuj jinou hlavní ctnost, jež má býti již v dětství vštěpena. Mat. 25, 21. 23; Zjev. 2, 10.

»Jen tehdy, je-li člověk věrný (v malých věcech, může dokázati věrnost i ve větších odpovědnostech.« Gleichn., 352.

»Kristus nás ve svém životě na zemi naučil, abychom věnovali pečlivou pozornost malým věcem. Velký plán vykoupení ležel neustále na jeho bedrech. Když učil a uzdravoval, byly jeho tělesné a duševní síly vypjaty do nejvyšší míry; přece si všímal i nejjednodušších věcí v životě a v přírodě. Jeho nejpoučňejší naučení byla ta, v nichž nejjednoduššími věcmi přírody znázorňoval velké pravdy království Božího. Nepřehlížel potřeby nejnižších svých služebníků. Jeho ucho slyšelo každé volání o pomoc. I ve velkém zástupu cítil dotyk nemocí trápené ženy, nejjemnější dotyk u víře byl zodpověděn. Když probudil z mrtvých dceru Jairovu, připomenul jejím rodičům, že musí něco jísti. Když

svou vlastní velkou mocí povstal z hrobu, neměl to za něco nedůstojného, aby poskládal a pečlivě uložil stranou prastěradla, v nichž ležel.« — Gleichn., 353, 354.

8. Jmenuj třetí vlastnost, náležející k pevné, vytrvalé povaze. Řím. 12, 17b; Fil. 4, 8. *Uspěšná zlobočinství, oděv*

»Jedná-li se v obchodní záležitosti o to, máme-li býti poctiví nebo nepoctiví, slušní nebo neslušní, pak není rozhodující, je-li velká aneb zdánlivě bezvýznamná. Již nejmenší úchylka z pravé stezky přivádí nás na území zlého nepřítele, a pak již to jde krok za krokem dolu ke všem druhům nepravosti. Žel, že u velké části křesťanských národů se stalo zvykem, rozdělovati náboženství a obchod.« — T. IV., 337.

»Tyto pravdy týkají se právě tak obchodní místnosti jako komůrky. Nikdy nesmíme ztratiti se zřetele skutečnost, že statky, jež máme, nejsou našim vlasnictvím. Jsme jen správci, a na splnění našich povinností k Bohu a lidem závisí právě tak blaho našich spolubližních, jako náš vlastní osud v tomto i budoucím životě.« — Erziehung, 145.

9. Podle jakých pravidel musíme řídití naši výchovu?

Ž. 24, 3, 4; Řím. 12, 21. *Že se učí*

10. Z čeho se budou moci rodiče při příchodu Páně nejvíce radovati? Žid. 2, 13. *Id. 13.*

11. Jak musíme tudíž pracovati? Jer, 31, 5 (v lásce); Mat. 13, 45, 46 (s obětmi); Mat. 20, 28 (sloužíce).

»Odevzdáme-li se však cele Bohu a v práci se řídíme jeho pokyny, vezme celou zodpovědnost na sebe. Nechce, abychom pochybovali o úspěchu našich upřímných snah. Nemáme ani mysliti na nezdar. Máme býti spolupracovníky Toho, Jenž nezná neúspěch.« — Gleichn., 359. *Id. 359.*

»Jsou otcové a matky, toužící po činnosti v nějakém vnějším misijním poli; mnozí jsou činní mimo svou rodinu v křesťanském díle, a jejich vlastní děti neznají Spasitele a jeho lásku. Mnozí rodičové přenechávají kazateli nebo učiteli sobotní školy, aby jejich děti získal pro Krista; ale, čím zanedbávají Bohem na ně vložený úřad, vychovávají z dětí křesťany je nejvyšší úkol, jaký rodiče mohou Bohu vykonati. Tento úkol vyžaduje trpělivé činnosti a

celoživotního, pilného a vytrvalého snažení. Zanedbáváme-li tuto svěcenou nám úlohu; jsme nevěrnými správci, a Bůh nepřijme žádnou omluvu za toto zanedbání.« — Gleichh., 195.

12. úkol

Domov příležitostí k získání duší

Ze je tolik zla na světě, na tom mají velký podíl rodiče, kteří věnují svoji pozornost všem možným věcem na úkor úlohy, jež nanejvýš důležitá: vyučovati trpělivě a laskavě své dítky cestám Páně. Nic by je nemělo zdržeti, aby mohli svým dětem věnovati tolik času, kolik je potřebné, aby je naučili poslušnosti a plné důvěře k Bohu.« — C., 129.

Záchrana našich dítek

1. Jaké přání má Bůh pro všechny své dítky na zemi?

2. Petr. 3, 9. *nechtějí ke pokání se obrátit.*

2. Proč se musíme zvláště dnes snažiti o záchranu dětí?

2. Tim. 3, 1—5; Zjev. 12, 12.

Zijeme v době nepříznivých předpokladů pro mladé lidi. Cílem vlivu společenského života je, ponechati mládež jejím přirozeným sklonům a plánům. Mají-li rodiče umíněné děti, utěšují se tím, že až budou starší a budou moci sami přemýšleti, odloží zlé zvyky a budou statečnými muži a ženami. Jaký klamný závěr! Dovolí, aby nepřítel po mnohá léta sil svou plevel do zahrady srdce, nechají zlé pudy vyrůstati a upevniti se a přece se zdá, že nepoznávají skrytá nebezpečí a hrozný konec této cesty. Později je věnováno ještě mnoho námahy výchově takových dětí, avšak bezúspěšně. — C., 325, 326.

Příčina nezdaru rodičů

3. Proč nemají někdy rodiče úspěch ve výchově svých dítek?

Rodiče jsou příliš zaměstnáni jinými věcmi a opomíjejí věnovati se svým dítkám.

Žena v podobenství hledá pilně ztracený groš. Zapálí

světlo a zanete dům. Odstraní vše, co by jí mohlo v hledání překážeti. Ačkoli ztratila pouze jeden groš, nechce se vzdáti své námahy, dokud jej nenalezne. Tak i v rodině, odvrátí-li se jeden člen od Boha, má býti použito všech prostředků, aby byl opět přiveden zpět. Všichni ostatní měli by pečlivě zkoušeti sama sebe, vyšetřiti své životní zvyky, a zkoumati, zdali v nich neučinili chybu, omyl, kterým tato duše byla posílena ve své nekajícnosti... Rodiče měli by prozkoumati svá vlastní srdce a své obyčeje a zvyky podrobiti důkladné zkoušce. Děti jsou podílem Božím, a musíme Mu vydati počet z toho, jak spravujeme jeho vlastnictví.« — Gleichn., 192. 195.

4. Která podobnoství mohou býti povzbuzením? Luk. 15, 3—10.

»Ti, kteří se prohřešili tímto zanedbáním, neausí si však zoufatí. Žena, jež ztratila groš, hledala, dokud jej nenalezla. Tak i rodiče mají pracovati pro své rodiny v lásce, víře a modlitbě dotud, než přijdou před Boha a budou moci říci: „Aj, já a dítky, kteréž dal mi Bůh“.« — Gleichn., 195.

5. Čím ještě může býti odůvodněn neúspěch ve výchově? Přís. 23, 13. 14.

Je velkou chybou, necháme-li dítky dospívati bez vážné důtky. Nedostatek pevného vedení dává jim zlou představu o autoritě. Bůh si přeje, abychom naše dítky vychovávali tak, aby uznávaly a ctily usměrněnou autoritu. Tím se zároveň naučí uznávati Boží autoritu a vděčně se jí podříditi. Ovšem, že kárati musíme vždy v lásce.

»Málo rodičů začíná dostatečně záhy učiti své dítky poslušnosti. Rodiče obyčejně dítěti ponechají 2—3 roky jeho vůli, jelikož se neodváží je trestati, v domnění, že je ještě příliš mladé, aby poslouchalo. Ale v této době svévole v tomto malém stvoření velmi sílí, a rodičům je každým dnem těžší, převzítí otěže do rukou. Děti mohou již ve velmi časném věku pochopiti to, co se žádá jasně a jednoduše, a přívětivými, vhodnými slovy můžeme je naučiti poslušnosti. Nedbání rodičovského slova nemělo by nikdy býti prominuto, ani svévolnost ponechána bez domluvy, trestu.

„Budoucí blaho dítěte vyžaduje přívětivou, laskavou, ale přísnou kázeň.“ — C., 111. 112.

Pevný základ.

6. Jak musíme stavěti, abychom byli jisti, že naše děti stojí pevně? Mat. 7, 24—27. *na skále*

„Všichni bychom si měli dáti otázku: Na jakém základu stavím? Bojujeme o život věčný, a je velmi důležité, abychom hluboko kopali, odstranili všechnu suť a založili náš dum na pevné skále, Kristu Ježíši. „Nebo základu jiného žádný položití nemůž, mimo ten, který položen jest, jenž jest Ježíš Kristus.“ (1. Kor. 13, 11.) Jedině v NĚm je naše spasení.“ — C., 61.

7. Kdo je jediným pravým základem? Skt. 4, 12.

8. Kdy jen budeme míti úspěch ve tvoření povahy?

Jan 15, 4. 5; Job 17, 9. *Zuplnite si srdce*

Ve Slově Božím máme hojně příklady, jež nám ukazují pravou cestu a varují nás před nesprávnou. Jsou napsány pro naši výchovu. Je málo toho, o čem jsme byli podrobněji poučeni, jako o uspořádání domova a o výchově našich dětí pro věčný život. Cenné pokyny jsou obsaženy také v knihách: »Christi Gleichnisse«, »Lebensglück«, »Patriarchen und Propheten« a »Erziehung«. Tyto pomůcky zavazují nás k sebevychování.

9. Čeho je ještě zapotřebí pro záchranu našich dětí?

„Rodiče potřebují poučení o tom, jak mohou svým dětem dopomoci k dobrým zvykům a vštěpiti jim dobré vlastnosti.“ — Fussp., 552.

„Dokud rodiče cele nepoznají důležitost svého díla a nebudou vzděláni pro svoji slavnostní zodpovědnost, nevykoná výchova nikdy to, co by vykonati mohla a měla.“ — Erziehung, 284. *Jedle srazim pěstím k nepříteli*

10. Jaký je ještě důvod nezdaru ve výchově? Z. 66, 18.

Uzavírá-li hřích spojovací cestu ze srdce Božího do našeho srdce, je též přerušena živá síla, a my jsme sami. Musí z ní býti odstraněny veškeré překážky, aby nastalo opět spojení. „Je-li křesťan neustále činnější a ve své práci pro Pána má jen samé úspěchy, hrozí mu nebezpečí,

že se spolehne na své lidské plány a metody, a bude se méně modliti a cvičiti se méně ve víře. Podobně, jako učedníci, ztrácíme se zřetele naši závislost na Bohu a chceme si učiniti Spasitele z naší pracovitosti. Máme zapotřebí, hleděti neustále na Ježíše, abychom poznali, že jeho síla tvoří vše. I když horlivě pracujeme pro blaho ztracených, musíme si vždy nechat čas k přemýšlení, modlitbě a k uvažování; neboť jen práce, vykonaná za mnohých modliteb a posvěcená zásluhou Kristovou bude posléze sloužit k dobrému.« — *Leben Jesu*, 200.

Naše pomoc v boji

11. V čí ruce je boj proti nepříteli našich dítek? 2. Mojz.

14, 14. *U. Kap. 14.1. Kudi ka vas a zj. moci...*

»Tajemství úspěchu spočívá ve spojení Boží moci s lidským úsilím. Nejvíce vykonají ti, kteří se co nejvíce spolehnou na ruku Všemohoucího.« — *Patr. u. Pr.*, 514.

12. Jakou jistotu máme o konečném vítězství? 1. Kor.

15, 57; 1. Jan 5, 4. *Bud' ho pterg dei... vni co se neralo k B. pismu... nra naze*

13. úkol

V domově Otce

»Do této nebeské radosti je zahrnuta i vykoupená země; všemi zeměmi světa zní slova, která řekl Ježíš před svým nanebevstoupením: „Jdu k svému Otci a k vašemu Otci, k svému Bohu a k vašemu Bohu.“ Nebeská rodina přijala do svého kruhu zároveň věřící na zemi. Také pro nás vstoupil Spasitel na nebe; i pro nás žije. „A protož i dokonale může spasiti ty, kteříž přistupují skrze něho k Bohu, vždycky jsa živ k orodování za ně.“ — *Leben Jesu*, 522.

Nebeské příbytky

1. Jaký domov zaslibuje Bůh vykoupeným? Jan 14, 2: 1z. 65, 21. 22.

»Tam budou opět žiti jako v ráji, v zahradě a na poli.« — *Erziehung*, 311.

2. Jak popisuje Písmo tento nebeský domov? Zjev. 21, 1—5, 23.
3. Kdo je střediskem nebeských příbytků? Zjev. 21, 3.

Blaženost vykoupených

4. Jaká radost čeká na ty, kteří na zemi trpěli pro svého Mistra? Zjev. 7, 14—17.
5. Jaká změna se s nimi stane? Iz. 35, 10; 1. Kor. 13, 12.
 Tam se nejlépe projeví láska a účastenství, jež Bůh vstěpil do srdce. Čistý styk se svatými bytostmi, krásný, družný život s anděly a s věrnými všech věků, svaté společenství, pojící celou rodinu v nebi i na zemi — to vše patří ke zkušenostem nastávajícího života. — Erziehung, 315.
6. Jakou účast budou mít na chválení Boha? Zjev. 15, 2, 3.
7. Které oblažující vědomí zvýší radost vykoupených? Zjev. 22, 3, 4.
 Největší radost a vzdělání v tomto zemském životě, obklopeném hříchem, je sloužiti. A v budoucím stavu, kde nebudeme poutáni omezeními hříšného lidstva, budeme mít největší radost a výchovu v sloužení. Budeme vydávat svědectví a přitom se vždy znovu učit, „kteraké by bylo bohatství slavného tajemství tohoto“, „jenž jest Kristus v vás, ta naděje slávy“. — Erziehung, 317.
8. Jaké lidské události budou navždy vyloučeny z nebeského domova? Zjev. 21, 4, 5.

»Budeme Mu podobní«

9. Co je to největší, co Pán zaslíbil svým dítkám? 1. Jan. 3, 2.

»Budeme Mu podobní. Jelikož naše bytost byla již zde proměněna působením jeho Ducha, bude při příchodu Kristově proměněno i naše tělo, takže bude jako jeho slavné tělo. Pak bude opět obnoven obraz Boží ve věřících lidech, kteří vlastně proto byli stvořeni. V celé své mravní, tělesné a duševní přirozenosti bude člověk mít plnost božství.

Jak nádherná vyhlídka, která vyváží naše největší oběti,
naši nejsvětější lásku a nejvěrnější službu.

10. Jaké přání vzbuzuje tato naděje ve všech věřících
srdcích? 1. Jan. 3, 3; 2. 28; Zjev. 22, 20.

11. Koho bude tam lid Boží věčně spatřovati? Iz. 53, 11;
Ž. 17, 15.
